

Posudek na diplomovou práci

Autor/ka práce: Matyáš Viktora

Název práce: **Language policy as an instrument of nation-building: The case of Post Maidan Ukraine**

Obor/Rok: 2020/ MV

Autor posudku (vedoucí/oponent): PhDr. Dipl.-Pol. Martin Jeřábek, Ph. D. (oponent)

Kritéria	Definice	Max. bodů	Získané body
Hlavní kritéria			
	Výzkumná otázka, formulace problému	10	8
	Teoretický konceptuální rámec	30	28
	Metodologie, analýza argumentace	40	37
<i>Celkem</i>		80	73
Vedlejší kritéria			
	Zdroje	10	9
	Styl	5	4
	Formální kritéria	5	4
<i>Celkem</i>		20	17
CELKEM		100	90

Slovní hodnocení:

Hlavní kritéria:

Výzkumná otázka, formulace problému:

Autor se věnuje nesporně zajímavému tématu vlivu jazyka na formování národní identity na příkladu Ukrajiny po roce 2014. V kap. 1.2 konkretizuje své hypotézy. Ptá se na vliv ukrajinštiny jako oficiálního jazyka ve vybraných čtyřech velkých městech na Ukrajině. Druhá (podpůrná) hypotéza zkoumá, zda soukromá nebo obchodní sdělení budou méně ovlivněna státní jazykovou politikou. Autor své hypotézy v předložené práci pečlivě sleduje a v závěru vyhodnocuje.

Teoretický konceptuální rámec

Autor vychází z konstruktivismu při sledování národních identit (*Social Identity Theory*). Národní identitu potřebuje blíže definovat (kap. 2, využívá přístupů relevantních autorů), aby mohl poté zkoumat vliv jazyka na formování ukrajinské národní identity.

Ve své studii M. Viktora rovněž s ohledem na své téma interpretuje historii 20. století i fakt nesporného vlivu Ruska na Ukrajinu (kap. 3). Dále správně zachycuje politické pozadí vývoje na Ukrajině od roku 2014.

Ve shrnujícím závěru (kap. 7) se sice věnuje vyhodnocení hypotéz s ohledem na vliv jednotlivých jazyků (především ruštiny a ukrajinštiny), ale nepropojuje „vliv jazyka“ již zpětně na „prověření“ jeho vlivu na tvorbu národní identity. Otázkou je, zda je vliv jazykového projevu (získaný na relativně úzkém vzorku dat) měřitelný s ohledem na posílení např. ukrajinské národní identity oproti ruské.

Metodologie, analýza argumentace

Autor předkládá metodologicky inspirativní studii (k metodologii konkrétně podkap. 4.1.2). Navazuje na předchozí výzkumy, aby mohl své výsledky srovnávat (S. Shakh, L.Nyavskiy, A. Pavlenko; srovnání viz kap. 5.2). Tomu přizpůsobil i výběr sledovaných ohraničených oblastí měst Kiev, Oděsa, Užhorod a Dnipro (Dnipropetrovsk). Sleduje dva aspekty, jednak jazyková sdělení v dané oblasti, jednak vnímání z pozice respondentů (dotazníkové šetření, viz kap. 6). Pro dotazníkové online šetření zvolil jako vzorek respondentů studenty češtiny. Autor vnímá šetření (také vzhledem k omezenému vzorku i reprezentativnosti dat) jako „podpůrné“ k „hlavnímu“ výzkumu dle vyznačených oblastí (viz obr. 2, 3, 4 a 5). Metodologicky dotazníkové šetření opřel o E. Babbieho (kap. 4.2).

Autor jazyková sdělení pro potřeby svého výzkumu dále kategorizuje: 1. oficiální jazyková politika (lokálních) institucí, tedy úřední sdělení, názvy institucí, veřejná doprava etc. (perspektiva *top down*); 2. sdělení soukromých

subjektů, reklamy, plakáty, obchodní sdělení (perspektiva *bottom up*). Výsledky výzkumu dle oblastí najdeme v kap. 5 (souhrnný graf č. 7). Stanovené hypotézy vyhodnocuje v závěru s tím, že existují velké regionální rozdíly v akceptaci jazykových pravidel, mj. záleží na konkrétním místě, příp. na konkrétním respondentovi.

Vedlejší kritéria:

Zdroje: M. Viktora pracuje relevantními zdroji k teorii a metodologii práce, důležitou část dat získal autor terénním výzkumem. Zdroje řádně dle potřeby cituje, vlastní data důkladně interpretuje.

Styl: Práce je v AJ, je psaná srozumitelně.

Formální kritéria: Práce splňuje formální náležitosti. Obsahuje množství kvalitně zpracovaných grafů na příslušných místech studie. Dle mého jsou grafy důležitou součástí názorné prezentace výsledků autorova výzkumu. Přílohy může ocenit zvláště nezasvěcený čtenář, na základě fotografií si může představit jazykovou realitu na Ukrajině. Pdf uložené v SiS nebylo stránkováno. Posuzovatel se tedy orientuje v práci dle očíslovaných kapitol.

Celkové hodnocení:

Posuzovaná práce rozhodně vyhovuje nárokům kladeným na diplomovou práci. Dokládá to zvládnutí teorie, samostatného výzkumu i ověření výzkumných otázek vycházejících z teoretické koncepce. Autorovi se podařilo doložit svá tvrzení, zejména kvůli kvalitně specifikované metodologii i dobré práci s příslušnými daty. Práce prokazuje samostatné autorovo angažmá a znalost „terénu“, což oceňuji.

Žádám kandidáta, aby (mj. pro získání hodnocení A) komisi obhájil výsledky svého výzkumu vzhledem ke stanoveným hypotézám a přesvědčivě zdůvodnil, v čem konkrétně přispívá předložená DP k současnému výzkumu vlivu jazyka na tvorbu národní identity. Prosím, srovnajte Váš výzkum s jinými příklady dle vlastního výběru.

Výsledná známka: A-B (dle výsledku obhajoby)

Podpis/datum: 13. 6. 2020